



УДК 32.001(477)

ПОЛІТИЧНІ ПОГЛЯДИ В.К. ЛИПІНСЬКОГО

Студ. В.В. Якушина, гр. БДр-2-12

Наук. керівник доц. Ф.М. Проданюк

Київський національний університет технологій та дизайну

Серед політичних доктрин України ХХ ст. значне місце займає монархічно-гетьманська концепція В. Липинського (1882-1931). Політик вважав, що здобуття Україною державної незалежності можливе лише через спадкове монархічне правління. Гетьмана України він розглядав своєрідним «національним прапором», живим символом України, навколо якого мало згуртуватися все населення. Вчений пропагував встановлення правової монархії в Україні в традиційній гетьманській формі. В. Липинського вважають за одним із засновників українського консерватизму.

В. Липинський доводив, що основна умова створення української державності - це єдність: релігійна, регіональна, політична, організаційна та національна. Політик виступав за єдність між східними та західними українцями. На його думку, здобуття державності багато в чому залежить від організації провідної верстви, від її згуртованості.

Українська держава в майбутньому, на думку Липинського, мала бути назалежною монархією спадкового характеру з обов'язковою передачею успадкованої гетьманської влади. В Україні гетьман повинен уособлювати державу. Влада гетьмана в державі мала спиратися на традиції, які були започатковані ще Б. Хмельницьким. Існування інституту гетьманства в Україні, на думку політика, надавало можливість об'єднатися і співпрацювати в ім'я добробуту держави різним політичним угрупованням.

В своїх працях «Шляхта на Україні» та «Україна на переломі», Липинський започаткував становлення державницької історичної школи. Він першим в українській науці наголосив на визначальній ролі провідної суспільної верстви (спочатку шляхти, а потім козацтва). Саме вона, на думку історика сприяла збереженню української традиції та ідентичності українського народу. Аналізуючи добу Богдана Хмельницького, вчений показав процес становлення нової національної еліти. Її внесок у привнесення в козацьке середовище елементів політичної організованості, сприяння будівництву української державності та утвердження ідеї державної самостійності України. В. Липинський був серед не багатьох хто піддав критиці позиції народницької школи на чолі з М. Грушевським.

Українську державницьку ідеологію В. Липинський будував на давніх народних традиціях, зокрема на державному досвіді гетьмансько-козацьких часів і високій етнічній культурі хліборобської спільноти. Він вважав, що парламентаризм при однопалатній системі із загальним виборчим правом як форма правління чужої духом та інтересами буржуазної демократії для хліборобського класу і загалом хліборобської країни не підходить. В. Липинський виходив з того, що ні одна нація не розпочала і не може розпочати свого існування від демократії і що демократичні нації можуть існувати тільки там, де була чи є своя власна національна держава, або там, де вже були і правила свої власні класократичні або охлократичні аристократії.

В. Липинський підкреслював, що політика - це вміння вибрати такий метод здобуття та організації влади і організації громадянства, який би уможливив будову і збереження окремої держави на українські землі і забезпечив існування та розвиток української нації.

Важливим здобутком В. Липинського стало створення теорії модерної нації, яку він почав розробляти одним із першим серед європейських філософів. На думку вченого, головною підставою належності людини до тієї чи іншої нації є її почуття «територіального патріотизму» та солідарності з усіма постійними жителями своєї країни.